

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет східної і слов'янської філології

(назва факультету)

Кафедра східної і слов'янської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретична граматики перської мови

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва)

спеціальність 035 Філологія
(шифр і назва)

спеціалізація 035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська
(назва)

освітній рівень перший (бакалаврський)
(бакалавр, магістр)

освітня програма Перська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
(назва)

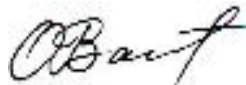
статус дисципліни нормативна
(нормативна чи вибіркова)

Форма здобуття освіти денна
Навчальний рік 2022/2023
Семестри VII
Кількість кредитів ECTS 3
Мова навчання українська, перська
Форма підсумкового контролю іспит

Розробник: викладач кафедри східної і слов'янської філології Поздняков К. О.

Схвалено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології
протокол № 17 від «27» червня 2022 року

Завідувач кафедри
східної і слов'янської філології

(підпис)

(О. Р. Валігура)

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради факультету східної і слов'янської філології
протокол № 10 від «27» червня 2022 року

Голова вченої ради факультету

(підпис)

(С. В. Сорокін)

(прізвище, ініціали)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Дисципліна «Теоретична граматики перської мови» розроблена для студентів четвертого року навчання. Мета викладання даної дисципліни в лінгвістичному вищому навчальному закладі полягає у поглибленні вже набутих студентами протягом попередніх років навчання знань з практичної граматики перської мови шляхом проникнення в суть теоретичного погляду на мову. Протягом цього курсу вже знайомі студентам граматичні явища розглядаються в новому ракурсі, з погляду загальномовної лінгвістичної теорії, що сприятиме розширенню загального лінгвістичного кругозору студентів.

Мета курсу – подальший зовнішній і внутрішній аналіз мовних явищ, та детальний опис теоретичних основ морфологічної й синтаксичної системи перської мови.

Специфіка мови виявляється не лише в особливостях її структури та функціонуванні одиниць різних рівнів, але й в особливостях організації висловлювання в цілому.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредити ЄКТС; 90 годин, у тому числі:

лекції	– <u>20 год.</u>
семінарські	– <u>0 год.</u>
практичні заняття	– <u>14 год.</u>
консультації	– <u>0 год.</u>
самостійна робота	– <u>56 год.</u>

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Успішне опанування курсів «Перська мова», «Практична граматики перської мови», «Історія перської мови», «Лексикологія перської мови».

Знання теоретичних основ курсів «Основи загального мовознавства», «Вступ до іранської філології».

4. Анотація навчальної дисципліни:

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 Філологія
спеціалізація:	035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська
освітній рівень:	перший (бакалаврський)
компонент ОП:	навчальна дисципліна
назва дисципліни:	Теоретична граматики перської мови
код навчальної дисципліни:	ОК 17
статус дисципліни:	нормативна
курс:	IV
навчальний рік:	2022-2023
семестр:	VII

Мета. Курс навчальної дисципліни «Теоретична граматики перської мови» має теоретично спрямованість і передбачає опис граматичного ладу перської мови як системи, частини якого взаємно зв'язані визначеними взаєминами різного ступеня складності і неоднакового ступеня чи волі обов'язковості.

Завдання: розвивати у студентів теоретико-гіпотетичне мислення, формувати навички екстраполяції основних мовознавчих понять на суміжні дисципліни, сприяти розумінню діалектичної суті базових положень мовознавства.

Зміст навчальної дисципліни розрахований на один семестр, розкривається в одному модулі:

Модуль 1:

- Змістовий модуль 1. Основні поняття теоретичної граматики (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 2. Морфологія перської мови (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 3. Частини мови в сучасній перській мові (кількість тем – 1).

- Змістовий модуль 4. Прикметник: семантична класифікація та функції. Словотвір (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 5. Займенник: семантична та структурна характеристика. Граматичні категорії займенників (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 6. Прислівник як частина мови. Проблема розмежування прикметників і прислівників в перській мові (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 7. Дієслово: словотворчо-морфологічна структура та структурно-семантична типологія (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 8. Морфологія перської мови. Особливості службових частин мови (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 9. Члени речення і їх співвідношення з частинами мови (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 10. Складне речення як одиниця мови (кількість тем – 1).

Тривалість:

VII семестр: 3 кредити ЄКТС, 17 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання:

VII семестр: поточне оцінювання, підсумковий модульний контроль – 1 МКР, підсумковий контроль – іспит.

5. Завдання (навчальні цілі):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- систематизувати та поглибити знання студентів про граматичні категорії сучасної перської мови;
- надати нову інформацію про типологічні відмінності між перською та українською мовами;
- ознайомити з персоналіями світової мовознавчої науки, які зробили значний внесок у її розвиток;
- сформувати культуру виголошення наукових тез, ведення наукової полеміки, настанову роботи з науковими джерелами та довідниками.

Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей:

інтегральної компетентності (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальних компетентностей (ЗК):

- **ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- **ЗК 4.** Здатність бути критичним і самокритичним;
- **ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- **ЗК 7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- **ЗК 9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- **ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- **ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- **ЗК 12.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- **ЗК 13.** Здатність проведення досліджень на належному рівні;

фахових компетентностей (ФК):

- **ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;
- **ФК 2.** здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- **ФК 3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються;

- **ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації);
- **ФК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- **ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів;
- **ФК 13.** Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.

предметних компетентностей:

- здатність формулювати, обґрунтовувати та представляти основні теоретичні положення даного курсу;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність демонструвати знання з теорії та історії перської мови;
- здатність самостійного шукати необхідного теоретичного та фактологічного матеріалу в галузі теоретичної граматики перської мови;
- здатність враховувати міжмовні розбіжності на рівні системи, норми та узусу, долати явища інтерференції в процесі перекладу та на етапі само редагування;
- здатність розуміти принципи та критерії виділення граматичної категорії, навчити знаходити її межі;
- здатність розуміти всі підсистеми мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- вміння аналізувати та інтерпретувати явища перської граматики з погляду європейської та іранської лінгвістичних традицій;
- вміння використовувати в інших видах навчальної та практичної діяльності знання та навички, здобуті протягом вивчення курсу теоретичної граматики перської мови;
- вміння формулювати, обґрунтовувати та представляти основні теоретичні положення даного курсу;
- вміння помічати, класифікувати та виправляти помилки (зокрема, граматичні, синтаксичні, стилістичні).

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1. Знати:			
1.1.	Знати відмінності в різних підходах до вивчення граматики будь-якої мови залежно від мети дослідження.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
1.2.	Знати основні принципи теоретичного погляду на граматику як науку про мову; місце граматики серед інших наук про мову.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
1.3.	Знати основні граматичні поняття (граматичне значення, граматичний спосіб, граматична форма, граматична категорія).	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
1.4.	Знати розділи граматики перської мови (морфологія та синтаксис).	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
1.5.	Знати сутність поглядів перських вчених на предмет граматики перської мови.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад,	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.

		частково-пошуковий метод.	
1.6.	Знати основний термінологічний апарат, прийнятий в іранській лінгвістичній традиції.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
1.7.	Знати основні відмінності в інтерпретації граматичних явищ у вітчизняній та перській граматичних школах.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
2. Вміти:			
2.1.	Вміти ілюструвати теоретичні положення фактологічним матеріалом.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
2.2.	Вміти характеризувати частини перської мови з застосуванням теоретичного підходу.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
2.3.	Вміти аналізувати поданий практичний матеріал із застосуванням лінгвістичного апарату перської граматичної науки.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
3. Комунікація:			
3.	Володіти навичками ведення дискусій під час обговорення питань з курсу «Практична граматики перської мови».	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
4. Автономність та відповідальність:			
4.	Володіти навичками роботи як самостійно, так і роботи в команді	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.

7. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації):

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни (код)											
	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	2.1.	2.2.	2.3.	3.	4.
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.			+			+	+				+	+
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.								+	+	+		+
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.								+	+	+		+
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.								+		+		
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	+	+	+	+	+	+						+
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	+	+	+	+		+		+	+			+
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.				+	+				+			
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.								+	+			+
ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.			+	+		+	+		+			+
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	+	+	+		+	+		+			+	+
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.							+	+	+			+
ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.					+			+	+	+	+	+

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів):

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна позааудиторна робота студента	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР)	20
	3. Іспит	30
	Разом:	100

8.1. Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання: аудиторна робота, самостійна робота, МКР;
- підсумкове оцінювання: іспит;
- умови допуску до іспиту: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти протягом вивчення навчальної дисципліни

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів 4-го курсу першого (бакалаврського) рівня з навчальної дисципліни «Теоретична граматики перської мови» зі спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська передбачає оцінювання таких видів навчальної діяльності студентів:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
усне та письмове виконання вправ для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності за темою модуля, поточні тести, перекази, бесіди, діалоги, полілоги, письмовий, реферативний та усний переклад текстів, прослуховування фонограм тощо.	виконання вправ за тематикою модулів, написання творів та есе за тематикою, що вивчається, перекладів, підготовка рефератів, робота зі словниками, довідниками та енциклопедіями тощо.	лексичні, граматичні тести, диктанти-переклади, контрольні письмові роботи тощо.

Рейтинг модуля з навчальної дисципліни «Теоретична граматики перської мови» для студентів 4-го курсу першого (бакалаврського) рівня обчислюється наступним чином.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 10¹. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (50 балів)

Рівень активності студента на практичному занятті оцінюється за **4-бальною системою**:

Відмінно – 5 балів – виставляється, якщо студент демонструє вільне володіння матеріалом теми; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти; вміє аналізувати, робити власні висновки; здатен

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить 4,33, з округленням до десятої частки – 4,3. Отриману оцінку множимо на 10: 4,3x10=43. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, що є свідченням систематичної підготовки студента до заняття;

Добре – 4 бали – виставляється за наявність переважно повної і ґрунтової відповіді студента; допущені неточності у визначені понять та категорій не мають суттєвого значення; відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання студента, а не узагальнення, власні судження тощо;

Задовільно – 3 бали – виставляється, якщо студент частково володіє матеріалом теми; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначені понять та категорій, нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;

Незадовільно – 2 бали – виставляється, якщо студент демонструє нездатність розкрити питання; допускає багато суттєвих помилок у визначені понять та категорій.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом на семінарсько-практичних заняттях, як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Якщо студент не відвідав жодне практичне заняття модуля, йому виставляється **0 балів**.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Позааудиторна самостійна робота здобувачів складається з виконання завдань, які пропонуються викладачем (письмові практичні роботи, підготовка презентацій, рефератів). Рівень виконання самостійної роботи студентом оцінюється за 4-бальною шкалою:

Відмінно – 5 балів – виставляється за умови, якщо робота виконана бездоганно, творчо і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок, оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Добре – 4 бали – виставляється за умови, якщо робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки; відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Задовільно – 3 бали – виставляється за умови, якщо робота містить помилки, відбиває недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань;

Незадовільно – 2 бали – виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність, несамостійність висновків, або за не самостійно виконане завдання (списане); виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Якщо студент не виконав жодного із завдань позааудиторної самостійної роботи, йому виставляється **0 балів**.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних письмових завдань з кожної теми модуля.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10²**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

² Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: **4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх навчальних дисциплін. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

За рішенням кафедри згідно з установленими кафедрою критеріями поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) може здійснюватися за **10-бальною** шкалою (від 0 до 10). У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до цілого числа. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 5³.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Відповідно до Положення про модульну контрольну роботу з теоретичних дисциплін для студентів денної форми здобуття освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковим складником системи модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) з кожної теоретичної дисципліни. Виконання студентами МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними знань, навичок і вмій з усього навчального матеріалу, що входить до відповідного модуля навчальної дисципліни: матеріалу, що підлягає вивченню як під час аудиторної, так і самостійної роботи. Зміст, структура, критерії оцінювання, порядок, тривалість і форма проведення МКР визначаються і регламентуються засіданням кафедри східної і слов'янської філології.

Кількість варіантів пакету МКР має бути достатньою і охоплювати всі теми та ключові поняття змістових модулів навчальної дисципліни. Крім того, необхідно передбачити завдання різних рівнів складності: репродуктивні, продуктивні (творчі), інноваційні.

МКР виконуються всіма студентами певної академічної групи певного курсу факультету у встановлений в Університеті період. На модульний контроль виносяться лише ті варіанти МКР, які затверджені кафедрою. Науково-педагогічні працівники повинні здійснювати заходи щодо створення умов для об'єктивного виявлення й оцінки результатів навчання студентів – перевірки репродуктивного, продуктивного (творчого) та інноваційного рівнів володіння студентами навчальним матеріалом дисципліни.

Оцінювання МКР здійснюються відповідно до затверджених кафедрою критеріїв. Відповідність виконання завдань критеріям МКР зазначається викладачем на полях роботи. Підсумкова оцінка за МКР виставляється в модульній контрольній роботі прописом в національній 4-бальній системі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і засвідчується підписом викладача із зазначенням дати. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту:	
відмінно	– 20 балів;
добре	– 16 балів;
задовільно	– 12 балів;
незадовільно	– 8 балів;
неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня	– 0 балів.

Кожне із завдань МКР може оцінюватися за 4-бальною національною або, згідно з рішенням кафедри, – за багатобальною шкалою (максимум 50 балів за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку, і максимум 20 балів за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту). За умови застосування

³ Наприклад, упродовж семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «3», «5», «7», «6», «9», «8». Середня арифметична оцінка становить 6,3, з округленням до цілого числа – 6. Цю оцінку множимо на 5: 6х5=30. Отримане число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

накопичувальної система, при розподілі максимальної кількості балів для кожного завдання МКР необхідно враховувати складність і важливість кожного з них.

Після проведення МКР викладачі в 3-денний термін обов'язково знайомлять кожного студента як з його оцінкою за МКР, так і з отриманою оцінкою за вивчення відповідного модуля.

Підсумкове оцінювання – іспит

Студентам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «**відмінно**», за шкалою ЄКТС – **A**. **Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Екзамен може відбуватися в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин. Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

відмінно	– 30 балів;
добре	– 23 бали;
задовільно	– 18 балів;
незадовільно	– 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента.	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР).	20

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	
1 – 59	FX	Незадовільно

Якщо студент на екзамені з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **E**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Критерії оцінювання відповіді на іспиті

Іспит відбувається в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин. Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на екзамені у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

Відмінно – 30 балів – виставляється за бездоганну, повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь, вияв власної думки, творчість при перекладі лексичних одиниць, відповідність усного та писемного мовлення наявним мовним стандартам;

Добре – 23 бали – виставляється за повну, ґрунтовну, відповідь, вияв власної думки,

творчість при перекладі лексичних одиниць, відповідність усного та писемного мовлення наявним мовним стандартам; однак студент припускається певних лексичних, фонетичних або граматичних помилок, або допущені певні неточності у відповіді;

Задовільно – 18 балів – виставляється за умови розкриття завдання, але неповну, неточну відповідь, за продемонстрований недостатній рівень обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми; студент припускається багатьох стилістичних, лексичних, фонетичних або граматичних помилок, або допущено багато неточностей у запропонованих завданнях;

Незадовільно – 0 балів – виставляються за умови невідповідності змісту виконаної роботи запропонованим завданням; за низький рівень виконання практичного завдання із допущенням неточностей, невідповідностей, наявністю грубих стилістичних, лексичних, фонетичних або граматичних помилок, поверховість та відсутність творчого підходу у виконанні завдань; за фрагментарну відповідь із грубими помилками та неточностями.

Якщо студент на іспиті з навчальної дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

8.2. Організація оцінювання:

1. Методи *семестрового* контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.

Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично заняття оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;
- методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.

2. Методи *проміжного* контролю – відбуваються, як правило, з 1 до 20 листопада, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа.

3. *Модульна контрольна робота* – максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу дорівнює **20**. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.

4. Методи *підсумкового* контролю – іспит, який відбувається в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин формі;

- максимальний екзаменаційний бал становить **30**.

5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за *дистанційною формою* навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін⁴.

8.3. Шкала відповідності оцінок: Іспит:

Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумковий рейтинговий бал
Відмінно	A	90 – 100
Добре	B	82 – 89
	C	75 – 81

⁴ <http://surl.li/cxvmy>

Задовільно	D	66 – 74
	E	60 – 65
Незадовільно	FX	0 – 59

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усього	денна форма					усього	заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основні поняття теоретичної граматики.												
Тема 1. Основні поняття теоретичної граматики. Її місце серед інших наук про мову. Основні граматичні поняття: граматичне значення, граматичний спосіб, граматична форма, граматична категорія.	8	2				6						
Усього за змістовий модуль 1	8	2				6						
Змістовий модуль 2. Морфологія перської мови.												
Тема 2. Загальна характеристика морфології перської мови. Типологічні особливості перської словозміни. Аналітизм і синтетизм у системі перської мови. Структура словоформи і типи афіксальних морфем. Афіксальні морфеми. Напівафікси. Транспозиція.	8	2				6						
Усього за змістовий модуль 2	8	2				6						
Змістовий модуль 3. Частини мови в сучасній перській мові.												
Тема 3. Частини мови в сучасній перській мові. Критерії ідентифікації частин мови. Іменник: класи і категорії. Функції артикля. Словотвір іменників та їх функції. Іменник з погляду іранської граматичної традиції.	8	2				6						
Усього за змістовий модуль 3	8	2				6						
Змістовий модуль 4. Прикметник: семантична класифікація та функції. Словотвір.												
Тема 4. Прикметник: семантична класифікація та функції. Словотвір. Ад'ективація. Прикметник з погляду іранської граматичної традиції. Сутність числівника як частини мови.	8	2				6						
Усього за змістовий модуль 4	8	2				6						
Змістовий модуль 5. Займенник: семантична та структурна характеристика. Граматичні категорії займенників.												
Тема 5. Займенник: семантична та структурна характеристика. Граматичні категорії займенників. Класи займенника в перській граматиці.	8	2				6						
Усього за змістовий модуль 5	8	2				6						
Змістовий модуль 6. Прислівник як частина мови. Проблема розмежування прикметників і прислівників в перській мові.												
Тема 6. Прислівник як частина мови. Проблема розмежування прикметників і прислівників в перській мові. Класифікація прислівників в перській граматиці.	10	2	2			6						
Усього за змістовий модуль 6	10	2	2			6						
Змістовий модуль 7. Дієслово: словотворчо-морфологічна структура та структурно-семантична типологія.												
Тема 7. Дієслово: словотворчо-морфологічна структура та структурно-семантична типологія. Граматичні категорії часу, способу та стану. Модальність. Неособові форми дієслова. Дієприкметники. Дієслово в перській граматиці. Службові частини мови.	10	2	2			6						
Усього за змістовий модуль 7	10	2	2			6						
Змістовий модуль 8. Морфологія перської мови. Особливості службових частин мови.												
Тема 8. Предмет і структура синтаксису. Типологічні особливості синтаксису перської мови. Словосполучення. Способи синтаксичного зв'язку між членами словосполучення. Просте речення. Формальна та семантична структура речення.	10	2	4			4						
Усього за змістовий модуль 8	10	2	4			4						
Змістовий модуль 9. Члени речення і їх співвідношення з частинами мови.												
Тема 9. Члени речення і їх співвідношення з частинами мови. Головні та другорядні члени речення. Класифікація речень за типом присудку.	10	2	2			6						
Усього за змістовий модуль 9	10	2	2			6						
Змістовий модуль 10. Складне речення як одиниця мови.												
Тема 10. Складне речення як одиниця мови. Складносурядні речення. Складнопідрядні речення означення, обставини, часу, мети, поступки, умови, порівняння, способу дії, причини, поступки тощо.	8	2	2			4						
Усього за змістовий модуль 10	8	2	2			4						
Усього за модуль 1	88	20	12			56						
МКР №1	2		2									
Усього годин	90	20	14			56						

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси):

Основна (базова):

- Кшановський, О. Ч. (2011) *Перська мова у функціонально-типологічному висвітленні*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Anvari, H., Ahmadi, Givi H. (1996). *Dastur-e zabān-e fārsi*. Tehran: Fatemi.
- Pazargani, A. (2011). *Farsi Asan*. Tehran: Rahnama Press.
- Yousef, S., Torabi, H. (2020). *Basic Persian. Grammar and Workbook*. London, New York: Routledge.
- Sedighi, A. Shabani-Jadidi, P. (2018). *The Oxford Handbook of Persian Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- Green, N. (2019). *The Persianate World*. Oakland: University of California Press.
- Mirvahedi, S. H. (2019). *The Sociolinguistics of Iran's Languages at Home and Abroad*. Cham: Palgrave Macmillan.
- Korangi, A., Miller, C. (2018). *Trends in Iranian and Persian Linguistics*. Berlin, Boston: De Gruyter Monten.
- Shabani-Jadidi, P. (2016). *What the Persian Media Says*. London, New York: Routledge.
- Sahraii, R. M., Ahmadi-Ghader, M. (2018). *Amuzesh karbord-e vaje*. Tehran: Daneshgah-e Alame Tabatabaai.

Додаткова:

- Кшановський, О. Ч. (2007). Інкорпорація в системі морфологічного типу сучасної перської мови. *Проблеми зіставної семантики*. Зб. наук. ст., 8. Київ: Вид. Центр КНЛУ, 308-311.
- Кшановський, О. Ч. (2009). Функціонально-типологічне пояснення вживання післяйменника *ra* після підрядних означальних. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури*, 14, 4-8.
- Кшановський, О. Ч. (2010). Словозмінні категорії в системі морфологічного типу сучасної перської мови. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури*, 16, 19-22.
- Кшановський, О. Ч. (2010). Перська редуплікація в типологічному та ареальному висвітленні. *Сходознавство*, 49-50, 60-80.
- Лучко, І. М. (2004). Експресивно-оцінкові суфікси іменників перської мови. *Мовні і концептуальні картини світу*, 12, 10-15.
- Лучко, І. М. (2006). Перський іменниковий словотвір у світлі вітчизняної граматики. *Сходознавство*, 33-34, 95-108.
- Лучко, І. М. (2006) Проблема визначення статусу деяких морфем у сучасній перській мові. *Мовні і концептуальні картини світу*, 19, 115-119.
- Лучко, І. М. (2011). Морфемна структура іменників сучасної перської мови. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*, 54, 104-109.
- Наконечна, Л. Б. (2014). *Сучасна українська мова: Фонетика. Орфоенія. Морфонологія. Графіка. Орфографія: посібник* (видання 2-е, доповнене і перероблене). Івано-Франківськ: НАІР.
- Салімі, Хамід Реза, Храновський, В. А., Мазєпова, О. В., Бочарнікова, А. М. (2006). *Українсько-перський словник*. Київ: Кондор.
- Fazel, N. (2010). *New Persian Grammar Encyclopedia*. Available at: <http://www.Fazel.De/dastur> [In Persian].
- Gilani, J. S. (2011). *Persian Language in Phonetic Alphabet: An Introductory Course For Foreigners*. Maryland: Babylonia Language & Translation Center, Incorporated.
- Kombuziya, A. (1393). *Vajshenasi. Ruyekardhaye qaedeye bonyad*. Tehran: Markaze tahqiqate olume ensani.
- Modaresi, G. (1393). *Avashenasi: barrasiye elmiye goftar*. Tehran: Markaze tahqiqate olume ensani.

11. Додаткові ресурси (за наявності):

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- Encyclopædia Iranica: <https://www.iranicaonline.org/>
- Fars News: <https://www.farsnews.ir/>
- IRIB New Agency: <https://www.iribnews.ir/>
- IRIB: <https://www.iribnews.ir/>
- Persian pronunciation dictionary: <https://forvo.com/languages/fa/>
- Бібліотека ІРІ Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/node/422>
- Бібліотека Тегеранського університету: <https://library.ut.ac.ir/fa>
- Віртуальна дошка оголошень факультету східної і слов'янської філології в Телеграмі: https://t.me/fs_info
- Електронний ресурс для пошуку теоретичних і практичних джерел з перської мови, іраністики, мовознавства тощо: <https://www.twirpx.com/>
- Інстаграм-сторінка факультету східної і слов'янської філології: <https://cutt.ly/CZo0kp9>
- Інституційний депозитарій: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/>
- Інформаційна агенція ІРІ (IRNA): <https://www.irna.ir/>
- Іранській сервер обміну відео: <https://www.aparat.com/>
- Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: <http://eastphil.knlu.edu.ua/>
- Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua
- Офіційний сайт Посольства ІРІ в Україні: <https://www.iranembassy.com.ua/>
- Перська мова: історія виникнення та розвитку: <https://youtu.be/C1KB7dS0998>
- Фейсбук-сторінка секції перської мови КНЛУ: <https://cutt.ly/wLWIMOX>
- Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: <https://cutt.ly/rZo169p>
- Фонд «Сааді»: популяризація перської мови, культури і літератури за межами Ірану: <https://saadifoundation.ir/fa>

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потребою):

- 1) Центр перської мови і культури, ауд. 711 (47,1 кв. м.), навчальний корпус № 3.
 - Інтерактивний комплекс мультимедійна трибуна Корсар 22М, 2020, сенсорна;
 - Проектор Optoma W334E з маркерною дошкою;
 - Екран Grandview;
 - БФП Hp LasetJet Pro MFP M130nw;
 - Нетбук Acer N17W6 (1 шт.), Intel core i3, 4 Gb, Windows 10, Office 365 для ЗВО (безкоштовна ліцензія).
- 2) Бібліотечний фонд Центру перської мови і культури (1200 екземплярів (словники, навчальна література, художня література, періодичні видання)).
- 3) Мультимедійне обладнання, програма Microsoft Teams, Microsoft Word, Microsoft Power Point, Microsoft Forms, додатки платформи Microsoft Office 365 для дистанційного навчання.